

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., ve věci

žalobce: **npor. Bc. R. M.**
zastoupen JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem
sídlem Vodičkova 709/33, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje**
sídlem 30. dubna 1682, 702 00 Ostrava

o žalobě na přezkum rozhodnutí žalovaného o odměně za služební pohotovost ze dne 31. 3. 2021, KRPT-174847-25/ČJ-2020-0700KR

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Podstatou věci je posouzení vzneseného nároku žalobce na poskytnutí odměny za služební pohotovost dle § 62 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 361/2003 Sb.“), a to v době vyhlášeného nouzového stavu a za platnosti a účinnosti usnesení vlády ze dne 30. 3. 2020 č. 332 o přijetí krizového opatření (dále jen „usnesení vlády č. 332“) a ze dne 1. 4. 2020 č. 377 o přijetí krizového opatření (dále jen „usnesení vlády č. 377“), jak bylo konkretizováno pokynem náměstka ředitele pro vnější službu žalovaného dne 7. 4. 2020, č. j. KRPT-75252-1/ČJ-2020-0700NU (dále jen „Pokyn náměstka ředitele“ či jen „Pokyn“).

II. Relevantní skutková zjištění vyplývající ze správních spisů

2. Dne 26. 8. 2020 podal žalobce žádost o poskytnutí odměny za služební pohotovost, neboť v návaznosti na Pokyn náměstka ředitele vydaný k zajištění plnění usnesení vlády č. 377 byl určen kritickým zaměstnancem, jehož přítomnost na pracovišti byla nezbytná pro zajištění funkce příslušného prvku kritické infrastruktury, a vztahovaly se tak na něj zákazy a povinnosti dle usnesení vlády č. 332. Upřesňuje, že byl zařazen jako vedoucí směny operačního dne na integrovaném operačním středisku operačního odboru (dále jen „IOS OO“) do kritické infrastruktury, a proto žádá, aby mu za služební pohotovost konanou mimo dobu služby dle § 62 zákona č. 361/2003 Sb., byla poskytnuta odměna dle § 126 citovaného zákona, a to „po dobu trvání této pohotovosti“.
3. Žalovaný do správního spisu založil seznam směn žalobce za období března až května 2020, jakož i seznam kritických zaměstnanců subjektů kritické infrastruktury žalovaného příslušníků operačního odboru a IOS OO, který tvoří přílohu k Pokynu náměstka policie. V seznamu figuruje i žalobce jako „vedoucí směny operačního dne“.
4. Žalovaný též ve správním spise materializoval některá mimořádná vládní opatření přijatá za doby vyhlášeného nouzového stavu (od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020 - *poznámka soudu*) z důvodu ohrožení zdraví a v souvislosti s prokázáním koronaviru na území České republiky související s omezením svobody pobytu a pohybu občanů.
5. Vyjádřením ze dne 20. 11. 2020 žalobce namítl, že přestože mu byla v měsících březnu až květnu 2020 nařízena jako kritickému zaměstnanci opatřeními vlády služební pohotovost spočívající v povinnosti zdržovat se v době mimo službu v místě bydliště a v době přestávek ve službě na služebně, z předložených plánů služeb je zřejmé, že doby této služební pohotovosti nejsou evidovány a vykázány. Požádal tak o odměnu za služební pohotovost ve výši 15 % poměrné části přiznaného základního tarifu, osobního a zvláštního příplatku, který připadá na 1 hodinu služby v kalendářním měsíci, na který připadla pohotovost, za dny pracovního klidu specifikované ve vyjádření; v ostatních případech za služební pohotovosti mimo služebnu ve výši 10 %. Dále požádal o odměnu za služební pohotovost v době přestávek na jídlo a odpočinek v době služby konané na služebně ve výši 35 %.
6. Rozhodnutím náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje pro vnější službu ve věcech služebního poměru ze dne 16. 12. 2020, č. j. KRPT-174847-9/ČJ-2020-0700NU (dále jen „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně“), byla žádost žalobce zamítnuta jako neopodstatněná. Správní orgán prvního stupně v obsáhlém rozhodnutí:

- měl nejprve za to, že žalobce v žádosti neuvedl ani důvody, ani období, za jaké a proč by mu měla být odměna za služební pohotovost vyplacena. Důvod žádosti právní orgán prvního stupně za žalobce žalovaný dovodil z Pokynu náměstka ředitele, tedy z faktu, že kritickým zaměstnancům bylo nařízeno zejména zdržovat se v době mimo pracovní dobu v místě trvalého bydliště, povinnost nahlásit adresu místa bydliště a dodržovat další povinnosti dle usnesení vlády č. 332. Správní orgán prvního stupně též určil počátek doby, od kdy žalobce požaduje odměnu za služební pohotovost, dnem 11. 4. 2020, odpovídající dni, kdy se žalobce seznámil s Pokynem. Konec období pak koresponduje s ukončením nouzového stavu, tj. 18. 5. 2020;

-k nároku na odměnu ve výši 35 % v době přestávek na jídlo a odpočinek v rámci výkonu služby konané na služebně uvedl správní orgán prvního stupně, že v případě služby, jejíž výkon nemůže být přerušen, což je i případ žalobce, je příslušníkovi i bez přerušování výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona č. 362/2003 Sb., která se započítává do doby služby. V takovém případě nemůže příslušníkovi v rámci zajištění přiměřené doby na jídlo a odpočinek nařídit služební pohotovost, neboť tato doba je již součástí a započítává se do výkonu služby;

-dále správní orgán prvního stupně vymezil konkrétní dny, v nichž byl žalobce, v rámci vytyčeného období, mimo pracovní dobu. Zrekapituloval obsah usnesení vlády č. 332 a 377, přičemž dovodil, že jejich účelem byla preventivní ochrana zdraví pracovníků kritické infrastruktury, resp. omezení sociálních kontaktů těchto pracovníků, přičemž tito pracovníci byli povinni tato opatření strpět. Konkrétní zajištění daných opatření na ochranu zdraví pracovníků pak bylo uloženo zaměstnavateli. Opatření nebyla iniciována zaměstnavateli za účelem okamžitého případného nástupu k výkonu práce; zdůraznil, že služební pohotovost nařizuje pouze služební funkcionář, nikoliv vláda prostřednictvím bezpečnostního sboru, a to pouze v případě, je-li dán předpoklad služby přesčas;

- k charakteru služební pohotovosti zdůraznil, že se jedná o institut, který je plánován, přičemž konkrétní osoba s ním musí být výslovně seznámena. Správní orgán prvního stupně poukázal na skutečnost, že v době nouzového stavu byla stanovena rozličná omezení pohybu i jiným osobám, než těm specifikovaným v seznamu náměstka ředitele, a to s ohledem na zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ze znění pozdějších předpisů. Smyslem byla ochrana kritické infrastruktury. Ve vymezeném období však žalobci nebyla nařízena služební pohotovost, neboť nebyl dán předpoklad výkonu služby přesčas. Omezení žalobce bylo stanoveno vládou bezpečnostnímu sboru za účelem realizace povinností stanovených zaměstnancům kritické infrastruktury za účelem ochrany jejich zdraví.

7. V odvolání žalobce namítá, že smyslem relevantních vládních opatření nebyla jen ochrana zdraví zaměstnanců kritické infrastruktury, ale zejména zajištění funkčnosti prvků kritické infrastruktury, jak to ostatně vyplývá z názvu i obsahu Pokynu náměstka ředitele. Uvedené potvrzuje například i zákaz čerpání dovolené plynoucí z opatření. Dle názoru žalobce jsou opatření stanovena pro to, aby byl příslušník neustále dosažitelný (zejména povinnost hlásit bezpečnostnímu sboru vzdání se z určeného místa). Dále zdůrazňuje, že služební pohotovost žalobci nenařídila vláda, ale ta usnesením zavázala služební funkcionáře, aby žalobci určil místo, kde se má zdržovat v době přestávky a v době mimo službu, což bylo učiněno Pokynem náměstka ředitele. Též uvádí, že služební pohotovost může být nařízena kdykoliv, zákon nevyžaduje písemnou formu a dle žalobce služební pohotovost nemusí být plánována.

8. Napadeným rozhodnutím ze dne 31. 3. 2021 žalovaný odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil. Dle žalovaného:
- bylo v době platnosti a účinnosti opatření nutné zajištění funkčnosti kritické infrastruktury ve smyslu jejího komplexního udržení, neochromení; aby policisté byli schopni vykonávat plánované směny, bylo zapotřebí eliminovat jakákoliv potenciální rizika jejich onemocnění. Opatření nesměřovala primárně vůči jednotlivcům, ale ve vztahu k celku, k potřebě zachovat chod IOS i přes nepříznivé epidemiologické vlivy;
 - žalovaný poukazuje na judikaturu k otázce služební pohotovosti a uvádí, že v době služební pohotovosti musí být příslušník k dispozici pro okamžité plnění služebních povinností, přičemž musí dodržovat určitý režim. Oproti tomu smyslem povinností vyplývajících z dotčených vládních opatření bylo snížení rizika nákazy zaměstnanců a zajistit tak v rámci kritické infrastruktury organizační a personální akceschopnost v době nouzového stavu. S tím souvisel i zákaz čerpání dovolené. S akceschopností dle žalovaného souvisí výhradně ochrana zdraví, nikoliv připravenost příslušníka v rámci institutu služební pohotovosti;
 - žalovaný rovněž zdůrazňuje, že vláda v době nouzového stavu na podkladě zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů, omezila svobodu pohybu a pobytu i jiným subjektů, přičemž povinnost zdržovat se v místě bydliště nebyla nařízena jen pracovníkům kritické infrastruktury, ale v podstatě všem občanům České republiky, avšak s určitou modifikací, resp. s nižší formou omezení, to vše z důvodu předcházení epidemii;
 - předmětné usnesení vlády č. 332 neodkazovalo na pracovní-právní, resp. služebně-právní předpisy ve vztahu k omezením zaměstnanců kritické infrastruktury, neboť bylo zcela zřejmé, že důvod těchto omezení vyplývá ze zcela jiných okolností nežli z potřeby zajistit připravenost zaměstnanců k výkonu práce, resp. služby;
 - i v předmětné době byla příslušníkům IOS OO nařizována pohotovost dle § 62 zákona č. 361/2003 Sb. za účelem okamžitého nástupu výkonu práce přesčas;
 - co se týče místa, kde se mají zaměstnanci kritické infrastruktury zdržovat, to dle žalovaného není stanoveno usnesením vlády z důvodu okamžité dosažitelnosti, ale z důvodu ochrany zdraví. Dle žalovaného žalobce oznámil v předmětném období cesty mimo místo pobytu například do banky, na úřad, za účelem opravy či údržby vozidla, na nákupy, pohyboval se napříč okresy, což by bylo v rozporu s nařízenou pracovní pohotovostí. To, že bylo sledováno, kam pracovníci jedou, nikoliv již čas, který zde strávili či kdy se vrátili, svědčí dle žalovaného rovněž pro názor, že se žalobci nebyla pohotovost nařízena;
 - k přestávkám na jídlo a odpočinek sdělil žalovaný, že žalobce v období od 15. 3. 2020 do 18. 5. 2020 konal službu tzv. v nepřetržitém provozu v plánovaných směnách operačního dne s dobou výkonu služby v jedné směně 24 hodin. Tento režim je režimem bez přestávky ve službě na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., pouze s přiměřenou dobou na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 3 téhož zákona. Tato doba je dobou výkonu služby, a tudíž vůbec nelze nařídit pohotovost. Doba se započítává do výkonu služby a je plně proplácena. Tudíž již byla žalobci zaplácena plně;
 - žalovaný dále podtrhl, že Pokyn náměstka ředitele pouze konkretizoval nařízení vlády co do okruhu zaměstnanců a uvedení místa, které se mají zaměstnanci kritické infrastruktury zdržovat. Není tak pravdou, že by tímto Pokynem byly nařízeny samotné povinnosti, ty vyplývaly přímo z usnesení vlády. Žalovaný též nesouhlasil s tím, že žalobce sloučil určení

místa zaměstnavatelem s určením výkonu služební pohotovosti. V případě pohotovosti mohou zaměstnanci žádat o jiné místo než místo trvalého pobytu, vždy se zachováním dosažitelnosti, ovšem bez možnosti vyřizování si osobních záležitostí, naopak u zajištění ochrany prvků kritické infrastruktury se jednalo o výlučné místo trvalého pobytu s možností zajišťovat si osobní záležitosti bez povinnosti být připraven k výkonu služby;

- dle žalovaného je z výpisu směn zjištělné, že žalobci byla nařízena pohotovost dne 23. 3. 2020. Tato směna a následná služba přesčas koresponduje s dobou žalobcova požadavku (dle vyjádření ze dne 20. 11. 2020, v němž žalobce vymezil počátek svého požadavku dnem 14. 3. 2020). Za tuto konkrétní službu přesčas již byl náležitě odměněn;
- služební pohotovosti s následnou službou přesčas byly v IOS OO všem příslušníkům plánovány, bylo-li potřeba. Jednalo se tedy o odlišnou linii jako v případě plnění pokynů z usnesení vlády a Pokynu náměstka ředitele. Navíc služební pohotovost je plánována individuálně, vždy ve vztahu ke konkrétnímu policistovi; zde by se jednalo o paušální pohotovost;
- co se týče zákazu čerpání dovolené, žalovaný má za to, že důvodem tohoto požadavku byl požadavek na dostatek zaměstnanců kritické infrastruktury, a proto nevznikla potřeba služební pohotovosti a práce přesčas. Nařizování služební pohotovosti v dotčeném období tak bylo sporadické;
- žalovaný závěrem poukázal na systém EKIS, jehož prostřednictvím bývají plánovány pohotovosti. Jedná se o provedení pokynu policejního prezidenta č. 241/20014, o časovém plánování, podle něhož jsou služební pohotovosti plánovány a nařizovány, přičemž příslušník má možnost se s nařízenou pohotovostí s předstihem seznámit.

III. Žaloba

9. Žalobce rekapituluje průběh správních řízení a obsah prvostupňového i napadeného rozhodnutí.
10. Žalobce následně formou polemiky s citacemi vybraných pasáží odůvodnění napadeného rozhodnutí zpochybňuje závěry žalovaného. Má za to, že v době od 11. 4. 2020 do 18. 5. 2020 mu má být poskytnuta odměna za služební pohotovost, neboť v důsledku plnění usnesení vlády vydaných v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem byl vydán Pokyn náměstka ředitele, jímž byl určen kritickým zaměstnancem, jehož přítomnost na pracovišti byla nezbytná, a vztahovaly se tak na něj zákazy a povinnosti dle usnesení vlády č. 332.
11. Svůj závěr o tom, že mu v relevantním období byla nařízena služební pohotovost, opírá v žalobě o následující úvahy:
 - zajištění funkčnosti kritické infrastruktury nelze provést jinak než prostřednictvím příslušníků, veškerá opatření vlády se tak týkala jednotlivců, nikoliv celku. Žalobce zdůrazňuje, že pokud by Pokynem náměstka ředitele nebyl určen kritickým zaměstnancem, opatření vlády by se na něj nevztahovala;
 - žalobce upozorňuje na skutečnost, že je ve služebním poměru dostatečně dlouho na to, aby rozpoznal služební pohotovost;
 - nesouhlasí s tím, že jeho povinnost hlásit svůj pobyt byla povinností k zachování jeho zdraví, přičemž má za to, že důvodem bylo zajištění akceschopnosti operačního střediska. Dle žalobce smyslem předmětných opatření nebyla jen ochrana zdraví zaměstnanců kritické infrastruktury, ale zejména zajištění funkčnosti prvků kritické infrastruktury, což

potvrzuje i závěr o čerpání dovolené. Žalovaný dle žalobce nevysvětlil, jak má zákaz čerpání dovolené přispět k ochraně zdraví zaměstnanců kritické infrastruktury;

-upozorňuje na skutečnost, že předmětem sporu nejsou omezení pro ostatní občany, kteří nejsou zaměstnanci kritické infrastruktury, ale pouze opatření nařízená těmto zaměstnancům, která nebyla přísnější. Jejich důvod byl též jiný;

-žalobce dovozuje, že z Pokynu vyplývala pouze služební pohotovost v bydlišti. To že Pokyn pouze deklaroval a upřesňoval usnesení vlády, není pro posouzení věci podstatné;

-cituje judikaturu správních soudů, ve smyslu které není pro závěr o pohotovosti podstatné, jak služební funkcionář označí omezení příslušníka (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2013, č. j. 4 Ads 55/2013-59);

- žalobce podtrhuje rozpory v odůvodnění napadeného rozhodnutí stran určení místa, kde se má zdržovat. Má za to, že pokud by se mělo jednat pouze o ochranu zdraví, nebylo nutné v případě zaměstnanců kritické infrastruktury postupovat při omezování svobody pohybu a pobytu odlišně od omezení vztahujících se na ostatní občany;

- žalobce též namítá nereálnost vyhodnocení rizikových kontaktů žalobce vyplývajících z jeho hlášení o svém pohybu v době omezení;

- závěrem uvádí, že místo jeho bydliště je vzdáleno cca 40 km od místa služebního působiště, jediným způsobem, jak je možno jej vyrozumět o službě přesčas je mobilní telefon. Byl proto stejně dosažitelný v případě, že jel do banky, jako v případě, kdy by „seděl doma a díval se na televizi“;

-argumentaci systémem EKIS považuje žalobce za iracionální. Skutečnost, že v daném systému nebyla služební pohotovost žalobce vedena, není důkazem, že nebyla vykonána. Služební pohotovost lze nařídit kdykoliv, aniž by byla plánována.

12. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Ve vyjádření ze dne 28. 5. 2021 navrhuje žalovaný zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

14. Podtrhuje rozdíl mezi obsahem usnesení vlády směřující k zamezení šíření epidemie eliminací vzájemných kontaktů a služební pohotovostí podle zákona č. 361/2003 Sb., která se týká zajištění připravenosti a okamžitému nástupu služby příslušníků v případě náhlé potřeby, která je předem předpokládána.

15. Situace nevyklučovala nařídit služební pohotovosti i nad rámec omezení daných usnesením vlády i kritickým zaměstnancům v případě potřeby.

16. Vláda nezavázala zaměstnavatele k nařízení služební pohotovosti dotčeným zaměstnancům a nemohla vyvolat stav, který by byl automaticky považován za služební pohotovost.

17. Žalobce neměl v relevantním období povinnosti související se služební pohotovostí, tedy striktně dodržovat zákonem uloženou povinnost okamžité připravenosti k službě, s jejímž příp. porušením jsou spojeny i kázeňské dopady.

V. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i správní řízení, které jeho vydání předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění, dále jen „s. ř. s.“), a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).
19. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
20. Stěžejní otázkou v souzené věci je vyhodnocení, zda žalobce v relevantním období (tj. od 11. 4. 2020 do 18. 5. 2020 - za doby vyhlášeného nouzového stavu a platnosti a účinnosti vládních opatření, jak byly konkretizovány Pokynem, s nímž se seznámil dne 11. 4. 2020) vykonával mimo dobu služby služební pohotovost předpokládanou § 62 zákona č. 361/2003 Sb., za kterou by mu náležela odměna dle § 126 citovaného zákona.
21. Soud pro přehlednost nejprve shrnuje relevantní právní úpravu dopadající na souzenou věc.
22. Usnesením č. 332 vláda v návaznosti na vyhlášený nouzový stav z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru přijala krizové opatření, na jehož základě s účinností od 30. 3. 2020, mj. bodem I. zakázala všem kritickým zaměstnancům čerpání dovolené po dobu nouzového stavu a bodem II. 1 nařídila všem kritickým zaměstnancům zdržovat se v průběhu bezpečnostních přestávek a v době mimo pracovní dobu, včetně doby přestávek v práci na jídlo a oddech, výhradně na místech určených jejich zaměstnavatelem, s výjimkou tam specifikovaných důvodu (obstarávání základních životních potřeb, cesty do zdravotnických zařízení, zařizování neodkladných úředních záležitostí), přičemž každou takovou cestu musel kritický zaměstnanec předem oznámit svému zaměstnavateli. Zbývá doplnit, že bodem IV. pak byly zaměstnancům kritické infrastruktury, kteří měli rizikový kontakt, stanoveny další povinnosti např. ve formě nošení respirátorů apod.
23. Usnesením č. 337 vláda s účinností ode dne 2. 4. 2020 stanovila, že dotčení zaměstnavatelé ve smyslu usnesení vlády ze dne 30. 3. 2020 č. 332 mohou určit kritické zaměstnance, jejichž přítomnost na pracovišti je nezbytná pro zajištění funkce příslušného prvku kritické infrastruktury, na něž se budou vztahovat zákazy a povinnosti stanovené v bodech I., II. a IV. usnesení vlády č. 332.
24. Pokynem ze dne 7. 4. 2020 náměstek ředitele s odkazem na usnesení vlády č. 377 určil kritické zaměstnance, jejichž přítomnost na pracovišti je nezbytná pro zajištění funkce příslušného prvku kritické infrastruktury IOS OO krajské ředitelství, na něž se budou vztahovat zákazy a povinnosti dle usnesení vlády č. 322. Tímto pokynem mj. jako vedoucího směny operačního dne a zástupce vedoucího směny operačního dne určil všechny komisaře IOS OO Krajského ředitelství. V příloze 3 Pokynu je obsažen jmenný seznam všech dotčených kritických zaměstnanců (zahrnuje i žalobce – *poznámka soudu*).
25. V souladu s bodem II. usnesení vlády č. 332 náměstek ředitele nařídil všem kritickým zaměstnancům mj. 1 se zdržovat v době mimo pracovní dobu v místě svého bydliště; 2.

nahlásit adresu místa pobytu; a pod bodem II. 5. Pokynu též dodržovat zákazy a povinnosti stanovené zejména v bodech I., II., a IV. usnesení vlády č. 332. Dle Pokynu byl každý kritický zaměstnanec při plnění svých povinností vyplývajících z usnesení vlády povinen oznámit každou cestu (dle bodu II. odst. 1 písm. a) až c) nařízení vlády) z místa bydliště zaměstnavateli. Danou povinnost náměstek ředitele určil splnit telefonicky (na specifikovanou linku a v určeném formátu).

26. Ustanovení § 60 zákona č. 361/2003 Sb. se věnuje přestávkám na jídlo a odpočinek. Jeho odstavec první stanoví, že příslušník má nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut, b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut. Dle odstavce druhého přestávka ve službě na jídlo a odpočinek se nezapočítává do doby služby. Odstavec 3 citovaného ustanovení upřesňuje, že v případě služby, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek. Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen (příslušník nemůže být v průběhu výkonu služby vystřídán), musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.
27. Služební pohotovosti je vymezena v § 62 zákona č. 361/2003 Sb. Dle odstavce prvního lze příslušníkovi nařídit služební pohotovost v důležitém zájmu služby, jestliže je dán předpoklad výkonu služby přesčas. Odstavec druhý pak vymezí, že služební pohotovost vykonává příslušník mimo dobu služby na služebně určené služebním funkcionářem nebo mimo ni v místě trvalého pobytu (ubytování) nebo na jiném místě určeném služebním funkcionářem na žádost příslušníka.
28. Odměna za služební pohotovost je stanovena v § 126 zákona č. 361/2003 Sb., přičemž dle odstavce prvního za hodinu služební pohotovosti na služebně mimo dobu služby má příslušník nárok na odměnu ve výši 35 %, a jde-li o den pracovního klidu, ve výši 70 % poměrné části přiznaného základního tarifu, osobního a zvláštního příplatku, který připadá na 1 hodinu služby v kalendářním měsíci, na který připadla služební pohotovost. Dle odstavce druhého za hodinu služební pohotovosti vykonávané mimo služebnu mimo služební dobu příslušníka má příslušník nárok na odměnu ve výši 10 %, a jde-li o den pracovního klidu, ve výši 15 % poměrné části přiznaného základního tarifu, osobního a zvláštního příplatku připadajícího na 1 hodinu služby v měsíci, na který připadla služební pohotovost; to neplatí, jde-li o příslušníka, který má nárok na zvláštní požitky podle § 135 odst. 1. Odstavec třetí pak doplňuje, že příslušník má nárok na služební příjem za výkon služby v době služební pohotovosti. Odměna za služební pohotovost mu v takovém případě nenáleží.
29. Krajský soud předně poukazuje na primární podmínku k nařízení služební pohotovosti (blíže srovnej komentář k § 62 zákona č. 361/2003 Sb. dostupný v systému ASPI i relevantní judikaturu), jíž je předpoklad výkonu služby přesčas, tedy služby, která nemůže být vykonána v rámci rozvržených směn (§ 53 a § 54 zákona č. 361/2003 Sb.), jakož i fakt, že zajištění tohoto výkonu služby je v důležitém zájmu služby (§ 201 odst. 1 citovaného zákona). Jedná se o tedy stav, kdy je dán předpoklad služby přesčas a

příslušník je v důležitém zájmu služby **okamžitě** (na služebně) **nebo v určeném časovém rámci připraven i mimo svoji určenou dobu služby výkon služby přesčas zahájit.**

30. Z uvedeného vyplývá, že příslušník je při služební pohotovosti omezen povinností být ve vymezenou dobu na určitém místě ve stavu přípravenosti k výkonu služby. Míra tohoto omezení je dána místem vykonávané pohotovosti. Z povahy věci je vyšší na služebně než v místě trvalého pobytu (ubytování) nebo na jiném místě určeném služebním funkcionářem na žádost příslušníka, a dále je vyšší v den pracovního klidu. Míře omezení příslušníka pak odpovídá i odstupňování odměny za služební pohotovost v jednotlivých případech uvedených v 62 odst. 1 a 2 zákona č. 361/2003 Sb.
31. V souzené věci není pochyb o tom, že byl žalobce zařazen na jmenný seznam kritických zaměstnanců, který tvořil přílohu k Pokynu služebního funkcionáře, a tudíž byl vystaven jistým omezením z hlediska účelu sledovaného Pokynem, resp. opatřeními vlády č. 332. V důsledku plnění povinností v Pokynu byl jakožto kritický zaměstnanec povinen strpět omezení specifikovaná ve vládních opatřeních. Lze též přisvědčit žalobci, že pokud by nebyl zařazen na daný seznam, relevantní omezení dle opatření vlády č. 332 by se na něj nevztahovala.
32. Dle krajského soudu ovšem intenzita omezení, kterým byl žalobce jako příslušník bezpečnostního sboru v době mimo službu za doby nouzového stavu vystaven, nedosáhla intenzity omezení, jež by byl žalobce povinen nésti v případě, že by mu byla nařízena služební pohotovost ve smyslu § 62 zákona č. 361/2003 Sb. Stěžejní v souzené věci přitom je skutečnost, že žalobce nebyl nucen setrvávat po celou dobu, kdy byl mimo služby a po níž žádá přiznání odměny za služební pohotovosti, ve stavu připravenosti.
33. Dle názoru soudu je zapotřebí v souzené věci zkoumat zejména materiální aspekt žalobcem trpěných omezení. Krajský soud k tomu využívá „testu služební pohotovosti“ v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2022, č. j. 4 As 261/2021-33, které se primárně týkalo posouzení oprávněnosti nároku na doplacení ušlého platu. Ve vztahu k tam zkoumané otázce, zda se jednalo o služební pohotovost či výkon služby, je vždy zapotřebí posoudit tři okruhy otázek -1. zda existuje rozkaz, jímž byla žalobci služební pohotovost nařízena, 2. zda byl dán důležitý zájem služby pro nařízení služební pohotovosti (první dvě podmínky tvoří formální aspekt věci, tj. zda byla pohotovost nařízena v souladu se zákonem) a 3. jakou činnost žalobce v době označené jako služební pohotovost fakticky vykonával (materiální aspekt). Zmiňované rozhodnutí je co do otázky posouzení charakteru služební pohotovosti podpůrně použitelné i v souzené věci.
34. Krajský soud se proto zaměřil na materiální aspekt žalobcem tvrzené služební pohotovosti, konkrétně vyhodnocoval, co bylo obsahem „aktivit“, které žalobce vykonával v době jím označené za služební pohotovost, resp. posuzoval, co žalobce mohl, musel, resp. nemohl a nesměl vykonávat v relevantní dobu.
35. Z Pokynu a nařízení vlády č. 332 vyplývá, že žalobce byl zavázán se zdržovat v místě svého bydliště (jako ostatně většina obyvatel České republiky), z něhož se mohl vzdálit toliko z omezeného okruhu důvodů, přičemž byl povinen opuštění bydliště, a to i *ex post*, předepsaným způsobem hlásit; dále nemohl čerpat dovolenou. Žalobce tedy nesporně na

svých svobodách omezen byl, ovšem v souzené věci je podstatné též přihlédnout k tomu, jaká byla míra a intenzita takového omezení a zda dosahovala úrovně omezení, kterou by žalobce musel snášet v případě, kdy je mu nařízena služební pohotovost.

36. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce dle svých hlášení dobu, kterou považuje za služební pohotovost, využil mj. k vyřizování si osobních záležitostí (pneuservis), návštěvám úřadů či bankovních institucí, nákupům. S jistou mírou extrapolace a ve shodě s žalovaným lze dovodit, že žalobce v době, jím označené za dobu služební pohotovosti, mohl bez hrozby jakéhokoliv kázeňského postihu za porušení povinností vyplývajících z podmínek služební pohotovosti, konzumovat alkohol, nereagovat na mobilní telefon, mít vypnutý domovní zvonek, konat obtížně přerušitelné práce *etc.*, to vše samozřejmě s přihlédnutím k faktu, že takto činil v místě svého bydliště a bez čerpání dovolené.
37. Z Pokynu či nařízení vlády nicméně nevyplývá jakákoliv povinnost žalobceva stavu připravenosti, ta totiž neplyne ani ze samotného účelu daného nařízení. Na podporu tohoto závěru krajský soud odkazuje i na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. 6 Ads 8/2013 – 26, podle něhož „podstatou služební pohotovosti není výkon služby, ale připravenost k jejímu výkonu, nastane-li taková potřeba (§ 126 odst. 3 uvedeného zákona)“. Příslušníku se tak poskytuje odměna mající povahu kompenzace za omezení spojená s jeho povinností být ve vymezenou dobu na určitém místě (buď na služebně, nebo na jiném určeném místě, z něhož bude „dosažitelný“) připraven na základě povolání vedoucím příslušníkem službu konat.
38. Jak již bylo řečeno výše, žalobce byl omezen tím, že se musel v předemtný čas nacházet v místě svého bydliště, resp. měl povinnost svá vzdálení se předepsaným způsobem hlásit; též nemohl čerpat dovolenou. Stav připravenosti žalobce v době jím považované za služební pohotovost však v kontextu souzené věci dovodit nelze.
39. Krajský soud dále v obecné rovině přisvědčuje názoru žalobce, že služební pohotovost nemusí být co do formy nařízení a způsobu označení fakticky označena za služební pohotovosti. Jím předkládaná argumentace rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2013, č. j. 4 Ads 55/2013 – 59, se však nejví přiléhavou. Citované rozhodnutí totiž zdůrazňuje i nutnost zkoumání účelu omezení, přičemž není podstatné, jak je omezení označeno. Dle žalobcem odkazovaného rozhodnutí se o „služební pohotovost vykonávanou na jiném místě než ve vojenských objektech dle § 30 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, může jednat i v případech, kdy služební orgán v rozkaze nařídí vojáku 'dosažitelnost', popřípadě jinými slovy vojáku mimo dobu služby nařídí omezení, jehož účel je stejný jako v případě služební pohotovosti (tj. zajištění připravenosti vojáka nastoupit k plnění služebních úkolů v časovém limitu), a to i když v rozkaze není uvedeno konkrétní místo, na němž se voják musí v době služební pohotovosti zdržovat“.
40. Zde je na ovšem na místě též zopakovat, že v souzené věci nebyla nikterak vyžadována připravenost žalobce k plnění služebních úkolů, a již vůbec ne v nějakém časovém limitu. Naopak v případě žalobce nelze, a to i s ohledem na výše zmiňovaný materiální aspekt trpěných omezení, usuzovat na stav jeho neustálé připravenosti k okamžitému nástupu služby a absenteje potřebná intenzita omezení žalobce.

41. Nutno též přihlídnout k faktu, že žalobce je policistou a omezení z opatření vlády č. 332 a Pokynu mu plynula za doby platnosti nouzového stavu. Již z titulu své funkce mohl předpokládat, že se jej opatření přijímaná v dané době mohou dotýkat intenzivněji než běžné populace.
42. Krajský soud shrnuje, že tím, že jej služební funkcionář jakožto krizový zaměstnavatel jmenovitě uvedl v seznamu tvořícím přílohu k Pokyn, došlo k jistému omezení žalobce, intenzita omezení však nedosáhla intenzity potřebné pro služební pohotovost, a to s ohledem na obsah „aktivit“, které žalobce (ne)konat, resp. konat (ne)mohl v relevantní době. V souzené věci v případě žalobce též absentuje znak nutnosti být připraven k okamžitému výkonu služby pro závěr o tom, že žalobci v relevantní době byla nařízena služební pohotovost.
43. Vzhledem k tomu, že žalobce napadené rozhodnutí pro nezákonnost napadá v celém jeho rozsahu, aniž by však žalobní námitky směřovaly do otázky odměny za služební pohotovosti v době přestávek na odpočinek a stravu, vypořádává krajský soud v obecné rovině i tuto otázku.
44. Z rozpisu směn v období od 15. 3. 2020 do 18. 5. 2020 je patrné, jak již ostatně uvedl žalovaný, že žalobce konal službu tzv. v nepřetržitém provozu v plánovaných směnách operačního dne s dobou výkonu služby v jedné směně 24 hodin. Tento režim je režimem bez přestávky ve službě na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., a v jeho rámci se uplatní jen přiměřená doba na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 3 téhož zákona, přičemž tato doba je dobou výkonu služby. Logicky v ní tedy vůbec nelze pohotovost vůbec nařídit. Doba se standardně započítává do výkonu služby a je tak i proplácena. Žalobci proto již byla plně zaplácena, resp. žalobci byl za přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek ve výše uvedeném období vyplacen služební příjem, nad jehož rámec mu nepřísluší odměna za služební pohotovost. Zbývá, čistě hypoteticky, dodat, že ani kdyby bylo dovozeno, že žalobce měl v relevantním období pohotovost nařízenou, nemohla by mu být za přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek poskytnuta odměna za služební pohotovost, neboť by byl odměněn dvakrát, přičemž přednost pak má odměna za výkon služby.
45. Krajský soud závěrem podotýká, že žalobní námitky jsou koncipovány jako negace či polemika s vybranými tvrzeními žalovaného, resp. s určitými pasážemi napadeného rozhodnutí, které podrobně vypořádává všechny žalobcovy odvolací námitky. Smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005- 130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č.j. 2 Afs 37/2012-47), což krajský soud nad rámec vyřčeného v této věci činí.
46. Ve světle výše uvedeného tak krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, pokud napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

VIII. Závěr a náhrada nákladů řízení

47. Krajský soud považuje vypořádání otázky existence nařízení služební pohotovosti žalobci ve sledovaném období za přezkoumatelné a zákonné, přičemž žalobní námitky neshledal důvodnými, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s.
48. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., přičemž procesně úspěšnému žalovanému nebyla přiznána náhrada nákladů řízení proti žalobci, neboť jeho náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 10. listopadu 2022

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu